

ekonomia społeczna jako Innowacyjne narzędzie kształtujące lokalną politykę społeczną

Perspektywa ogólnopolska

Projekt „Zintegrowany System Wsparcia Ekonomii Społecznej” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- Czy potrzebna jest nowa formuła w polityce społecznej uwzględniająca rolę ekonomii społecznej?
- Jakie są wyzwania polskiej polityki społecznej?
- Jakie są kierunki poszukiwań w polskiej polityce społecznej?
- Czy ekonomia społeczna tworzy nowe możliwości w lokalnej polityce społecznej?

**CZY POTRZEBNA JEST NOWA FORMUŁA
W POLITYCE SPOŁECZNEJ?**

„Polityka społeczna to działalność państwa, samorządu i organizacji pozarządowych zmierzająca do kształtowania ogólnych warunków pracy i bytu ludności, prorozwojowych struktur społecznych oraz stosunków społecznych opartych na równości i sprawiedliwości społecznej, sprzyjających zaspokajaniu potrzeb społecznych na dostępnym poziomie”

Prof. Adam Kurzynowski

Instytut Gospodarstwa Społecznego SGH

Nowa Formuła POLITYKI Społecznej

Strategia Spójności Społecznej

(eS)

„Zdolność zapewnienia dobrobytu każdemu powinna być postrzegana jako obowiązek wszystkich grup społecznych. W dwudziestym wieku często uważano, że poza rodziną i innymi tradycyjnymi formami więzi społecznych, obowiązek zapewnienia dobrobytu spoczywał na państwie (**państwie dobrobytu**), natomiast rozwój gospodarczy należał do obowiązków biznesu. Problemy ekonomiczne ostatnich dziesięcioleci oraz globalizacja gospodarki wykazały, że model ten nie spełnia już swych zadań, i że pomyślność wszystkich obywateli musi stać się wspólnym celem każdego z aktorów społecznych: państwa, biznesu i jednostki (**społeczeństwo dobrobytu**). Ta nowa sytuacja nie zakłada wycofania się państwa, lecz prowadzi ku poszukiwaniu bardziej urozmaiconych form działania, z zaangażowaniem nowych partnerów”.

Zrewidowana Strategia Spójności Społecznej Rady Europy 2004

FISE➤

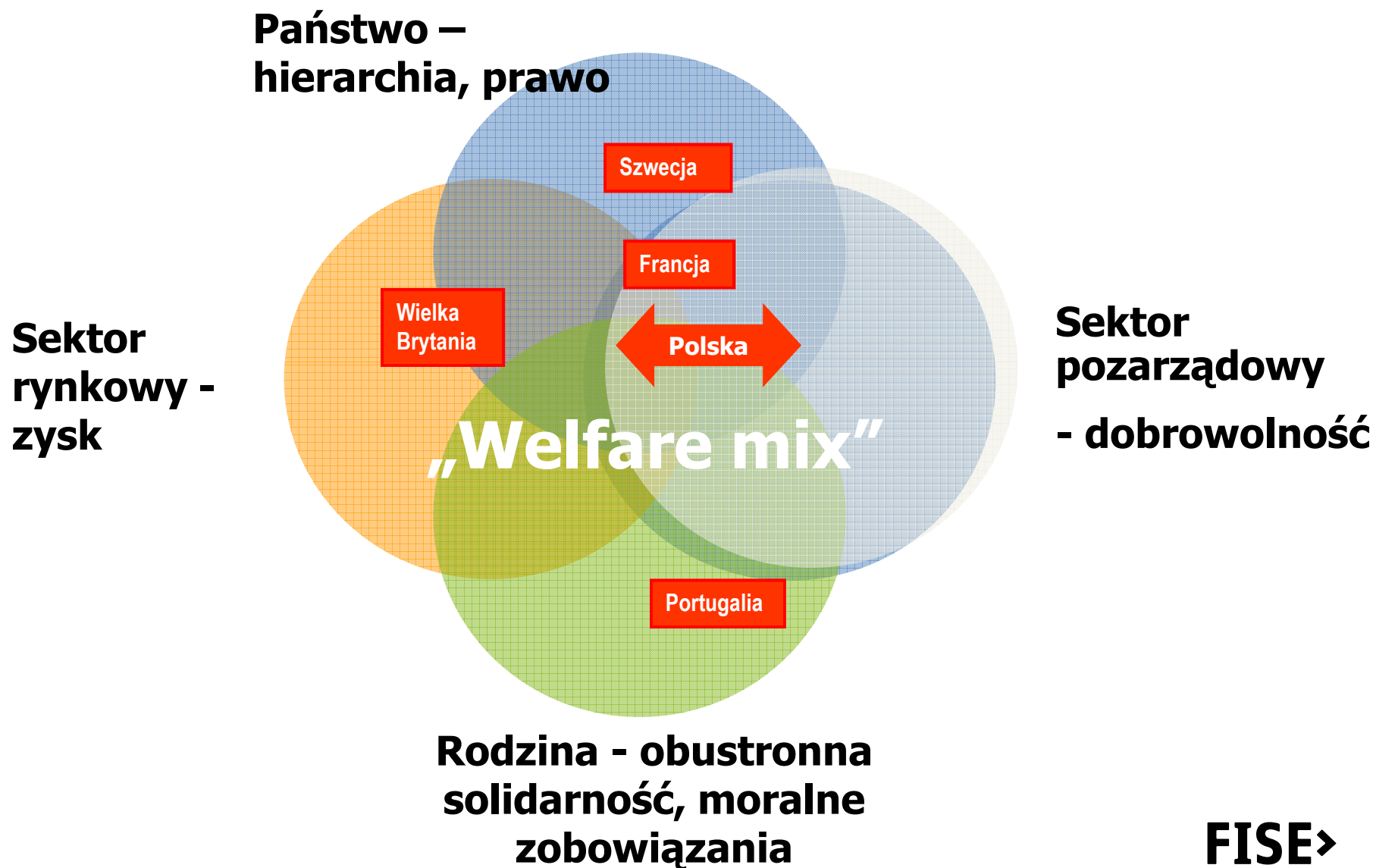
Tak jak kiedyś wartością stała się jakość kapitału ludzkiego rozumianego jako wiedza i edukacja,

tak obecnie wartością jest jakość kapitału społecznego rozumianego jako uczestnictwo i aktywność

Nowa FORMUŁA POLITYKI Społecznej

(eS)

Na skrzyżowaniu kultur, modeli i wartości

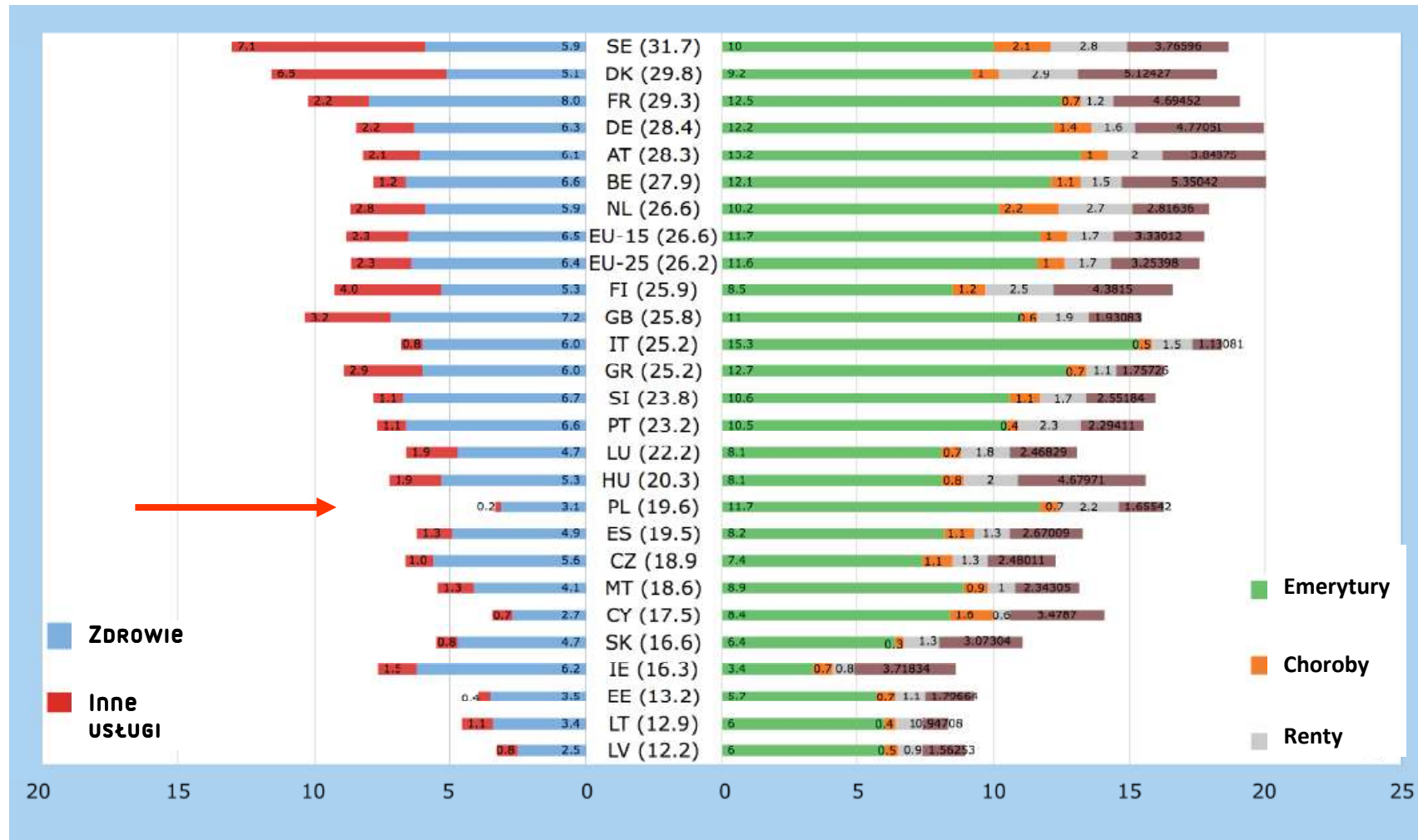
Jakie są podstawowe wyzwania polskiej polityki społecznej?

Podstawowe wyzwania

- ❑ **Wyzwania demograficzne** - kwestia osób starszych m.in. usługi opiekuńcze i długoterminowe, usługi edukacyjne, zagospodarowania czasu wolnego;
- ❑ **Wyzwania strukturalne** - różnicowania w dostępie do praw i usług m.in. najwyższy poziom ubóstwa dzieci i Młodzieży, różnicowania regionalne;
- ❑ **Wyzwania instytucjonalne** – niespójny system realizacji usług społecznych podzielonych pomiędzy szczeble JST, deficyty partnerstwa publiczno-społecznego;
- ❑ **Wyzwania finansowe** – niedostateczne finansowanie usług społecznych kosztem świadczeń bezpośrednich;

WYZWANIA POLSKIEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ (eS)

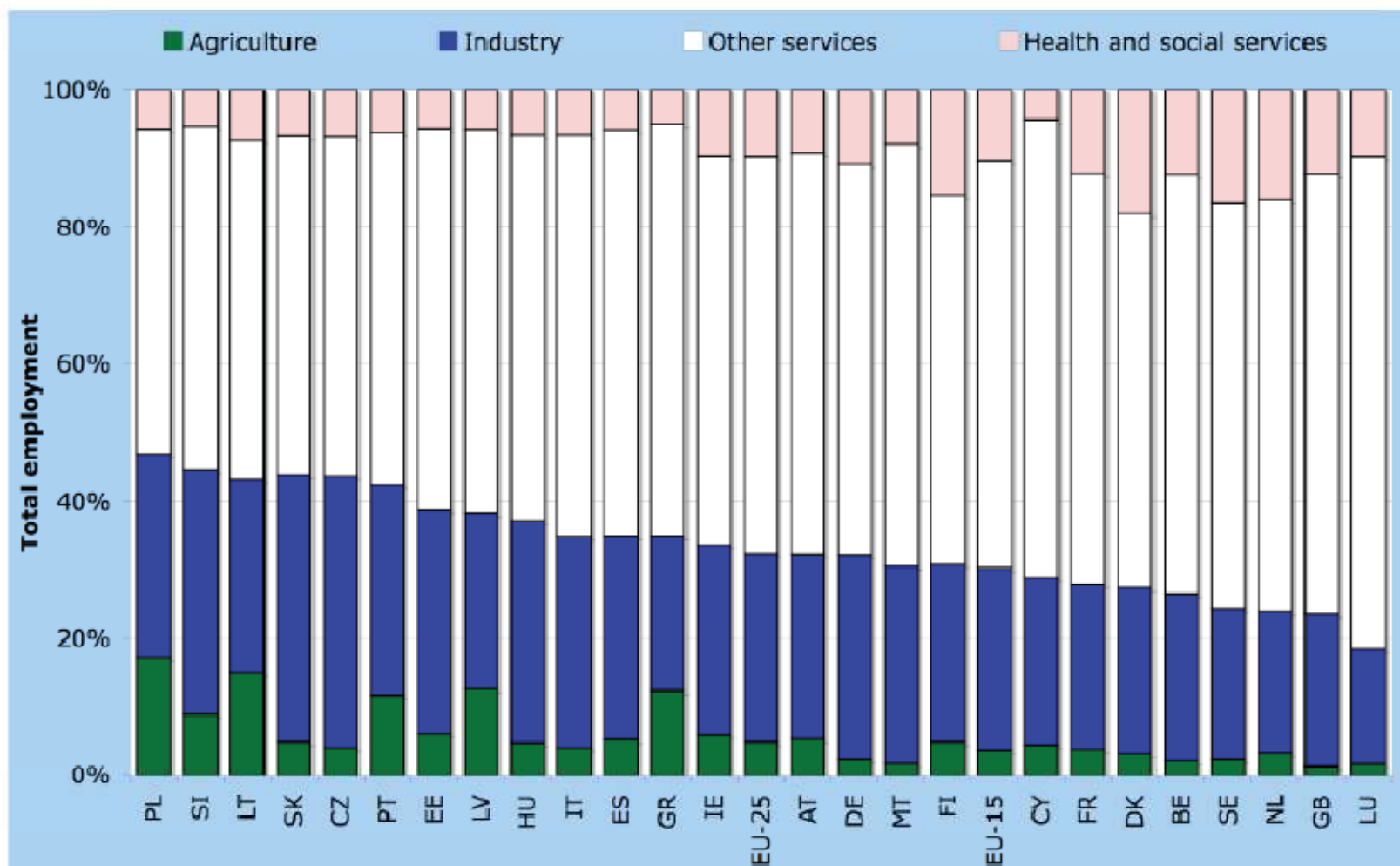
Wydatki na świadczenia pieniężne i usługi społeczne (% PKB)

Biennial Report on social services of general interest
 {COM(2008) 418 final}

WYZWANIA POLSKIEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ (eS)

Udział głównych sektorów zatrudnienia w całości zatrudnienia 2006

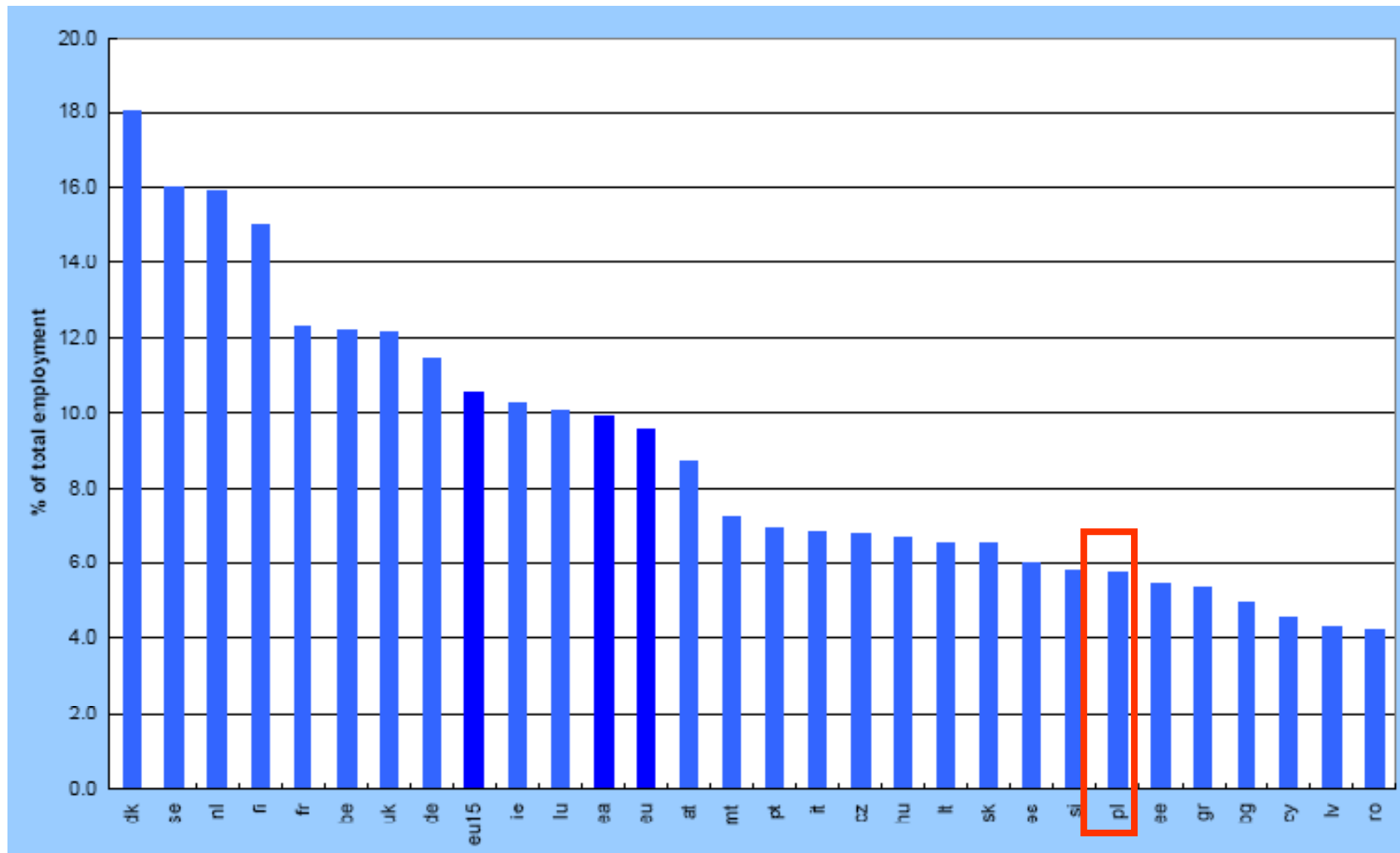

Manfred Huber, Mathias Maucher, Barbara Sakon, **Social and Health Services of General Interest in the European Union,**

FISE➤

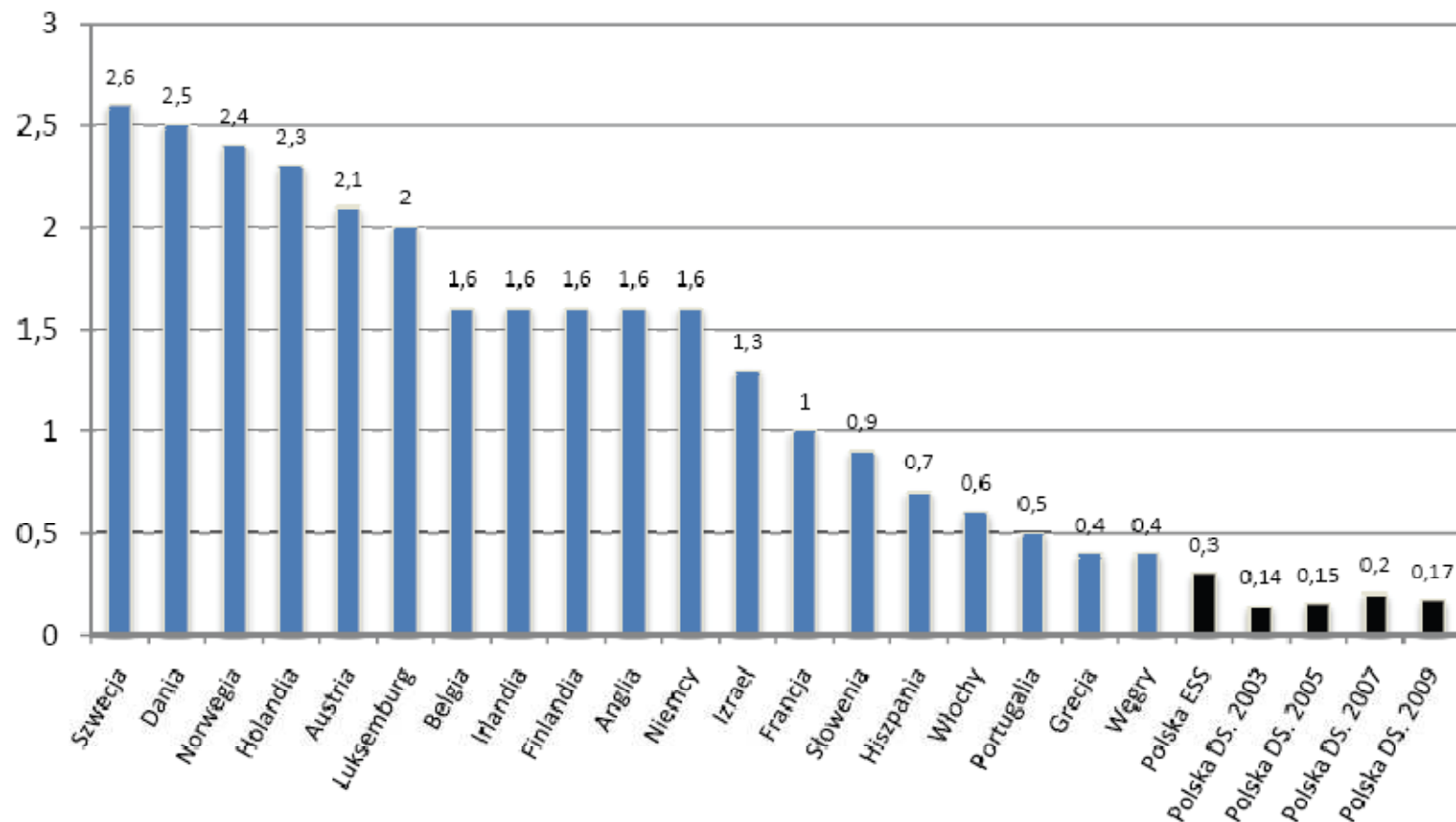
WYZWANIA POLSKIEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ (eS)

Stan zatrudnienia w usługach społecznych i zdrowotnych w 2007

WYZWANIA POLSKIEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ (eS)

Odsetek ludzi przekonanych, że ludzie najczęściej starają się być pomocni

Źródło: dla wszystkich krajów, włącznie z Polską ESS – *European Social Survey 2002*, dla Polski DS – *Diagnoza Społeczna* z lat 2003-2009.

Diagnoza społeczna 2009. Warunki i jakość życia Polaków, Warszawa 2009

FISE ➤

Jakie są kierunki poszukiwań w POLSKIEJ POLITYCE SPOŁECZNEJ?

POSZUKIWANIE NOWEJ FORMUŁY POLSKIEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ

(eS)

Nowa polityka integracji społecznej zmierza do reformy narzędzi i instrumentów aktywizacji zawodowej i społecznej, które umożliwią bardziej efektywne działania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie pomocy i integracji społecznej oraz **budowy sektora usług społecznych w oparciu o podmioty ekonomii społecznej**. Przy wdrażaniu tych działań, a w szczególności programów dotyczących aktywizacji i integracji osób niepełnosprawnych, rozwoju partnerstwa publiczno-społecznego i rozwoju instytucji ekonomii społecznej wykorzystane zostaną doświadczenia z wdrażania projektów w ramach projektów IW EQUAL.

Krajowy Plan Działań

„Zabezpieczenie Społeczne i Integracja Społeczna” 2006-2008

FISE➤

POSZUKIWANIA NOWEJ FORMUŁY POLSKIEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ

(eS)

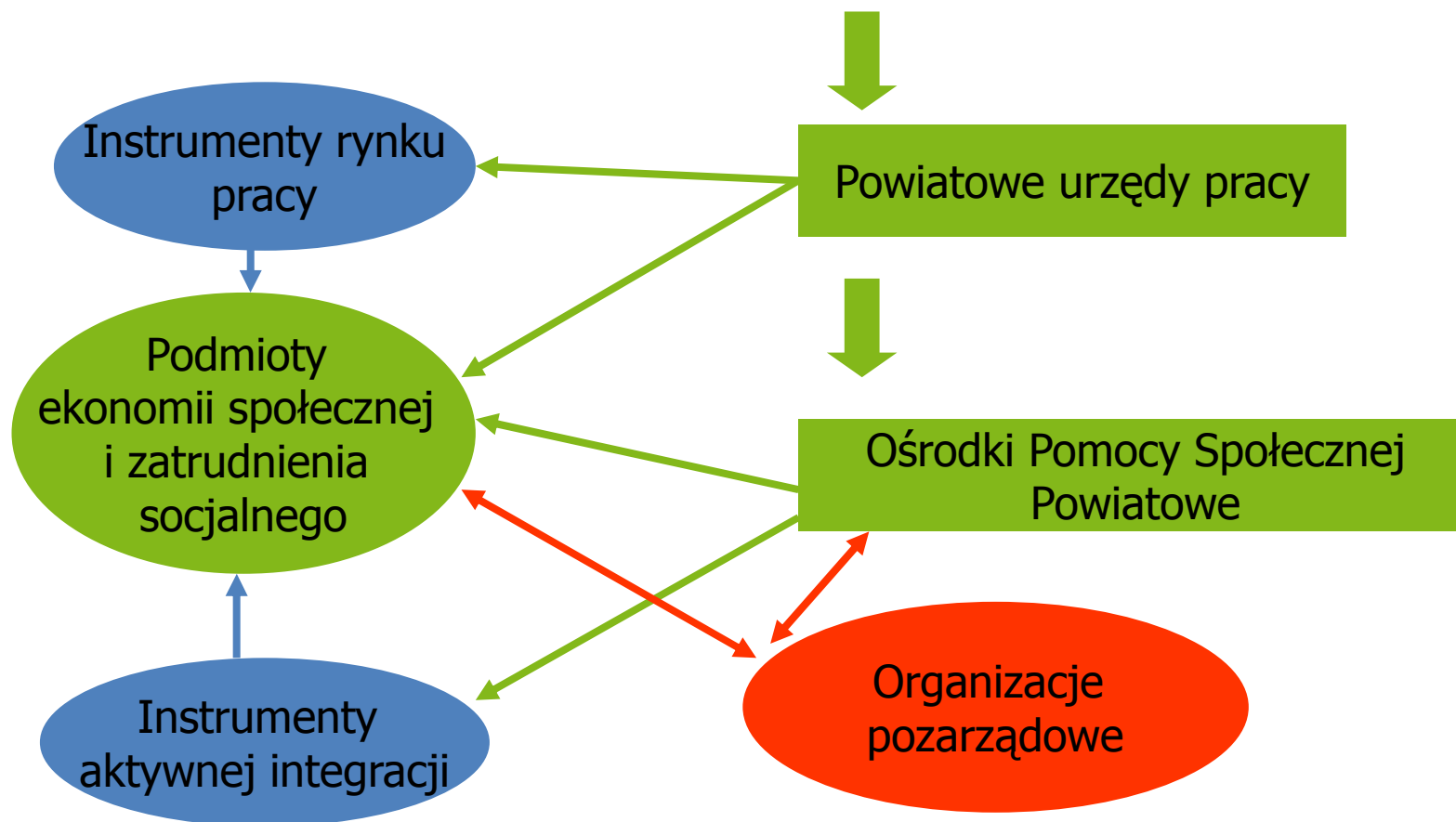
Polskie propozycje teoretyczne i praktyczne

- Aktywna integracja to działanie wszystkich instytucji pomocy i integracji społecznej na rzecz pełnego uczestnictwa osób i rodzin w życiu wspólnoty, co obejmuje zarówno osiągnięcie właściwego dochodu, dostęp do zatrudnienia jak również równy dostęp do dóbr i usług społecznych;
- Aktywna integracja realizowana jest poprzez komplementarne stosowanie usług i instrumentów o charakterze zatrudnieniowym, zdrowotnych i społecznym, obejmujących całość potencjału człowieka, a nie wyłącznie kwestię zatrudnienia; realizowanych w szczególności w ramach pracy socjalnej oraz aktywności w ramach podmiotów ekonomii społecznej;
- Aktywna integracja zakłada z jednej strony zarówno aktywne działania osób i instytucji realizujących działania, jak również pełną aktywność człowieka będącego odbiorcą ale i partnerem z drugiej strony;
- Celem aktywnej integracji jest przywrócenie lub nabycie możliwości lub zdolności zatrudnienia oraz integracji społecznej osób korzystających z pomocy społecznej. Tym samym celem są działania długofalowe mające charakter wpływu na postawę człowieka jego zachowania oraz relacje w środowisku.

FISE➤

Poszukiwania nowej formuły polskiej polityki społecznej

(eS)

FISE➤

Możliwości ekonomii społecznej w lokalnej polityce społecznej

Cechy usług społecznych użyteczności publicznej (SSGI)

(eS)

Komunikat Komisji Europejskiej Realizacja wspólnotowego programu lizbońskiego: Usługi socjalne użyteczności publicznej w Unii Europejskiej COM (2006)177 z 25.04.2006

- ❑ działanie w oparciu o zasadę solidarności, wymuszoną szczególnie przez losowy charakter zagrożeń czy brak zrównoważenia wkładu i korzyści na poziomie jednostki;
- ❑ kompleksowy i zindywidualizowany charakter dostosowany do zróżnicowanych potrzeb, mający na celu zapewnienie podstawowych praw człowieka i ochronę najbardziej podatnych na zagrożenia;
- ❑ działalność nienastawiona na zysk a skoncentrowana szczególnie na najtrudniejszych sytuacjach, często należąca do dziedzictwa historii;
- ❑ uczestnictwo wolontariuszy, dawanie wyrazu potencjału obywatelskiego;
- ❑ silne zakorzenienie w (lokalnej) tradycji kulturowej. Ta cecha często uzewnętrznia się w bliskim kontakcie między dostarczycielem i odbiorcą usług, umożliwiającym uwzględnienie szczególnych potrzeb tego ostatniego;

FISE>

- wkomponowują się w ideę **budowania demokracji uczestniczącej** poprzez nową wizję ładu społecznego oraz integrację społeczności lokalnych. Połączenie wartości solidarności i indywidualnego zaangażowania ekonomicznego, może – choć nie musi – budować nowe, aktywne formuły uczestnictwa lokalnego.
- mogą stanowić istotny element **polityki wzrostu zatrudnienia** poprzez wypełnianie przestrzeni lokalnej w sferze usług społecznych, oraz umożliwienie zatrudnienia grup szczególnie zagrożonych na rynku
- stanowią również istotny instrument procesu **integracji społecznej**, kreujący przewartościowanie ról zawodowych i społecznych (budowanie wspólnot opartych o solidarność zamiast zależności)

WALORY PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ

(eS)

CZY PODMIOTY EKONOMII SPOŁECZNEJ ODEGRAJĄ ROLE W POLITYCE SPOŁECZNEJ

(eS)

- ❑ Władze publiczne ujmują rolę ekonomii społecznej w programowaniu polityki społecznej (Strategia Rozwoju Kraju, KPD Integracja);
- ❑ Władze publiczne tworzą regulacje prawne (ustawa o spółdzielniach socjalnych, ustawa o działalności pożytku publicznego etc.);
- ❑ Władze tworzą mechanizmy finansowe (PO KL, PO FIO, klauzule społeczne, fundusze poręczeniowe);

Wszystko zależy jednak od ludzi – obywateli, członków władz samorządowych, pracowników samorządowych czy zechcą z tego skorzystać;

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Cezary Miżejewski

Projekt „Zintegrowany System Wsparcia Ekonomii Społecznej” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

